

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

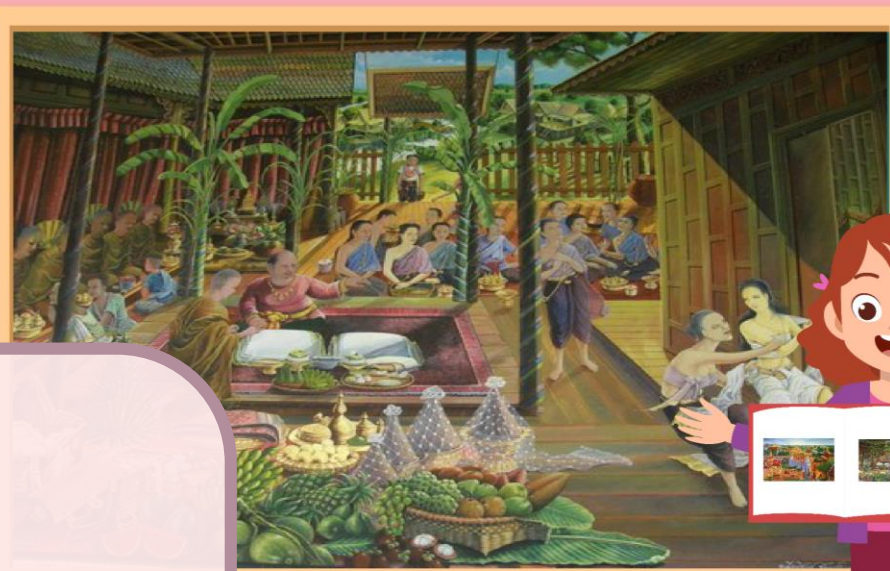
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง อ่านบทร้อยกรอง (๒)

ครูผู้สอน ครูปรเมษฐ ศรีกำเหนิด
ครูคณิตา หนูนอนันต์

ขออาสาสมัคร
ออกมาอ่านบทร้อยกรอง
เรื่อง ชุนซ่างชุนแพน
ตอน กำเนิดพलयงาม

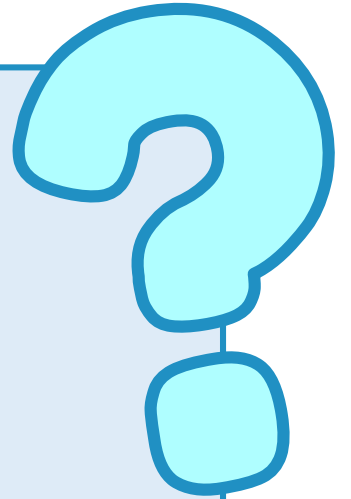

เพื่อน ๆ ในห้อง คิดว่าใครเสียงดี
เสียงเพราะ ส่งออกมาหน้าชั้นเรียน
เป็นตัวแทนนักเรียนทั้งห้อง

เพื่ออ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ

นักเรียนร่วมกันประเมินการอ่าน
ทำนองเสนาะของเพื่อน
พร้อมกับเสนอแนะการอ่านของเพื่อน

อ่านบทร้อยกรอง (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองได้
๒. อ่านบทร้อยกรองขุนช้างขุนแผน
ตอน กำเนิดพलयงามได้
๓. เห็นคุณค่าของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

นักเรียนทบทวนความรู้
เรื่อง การอ่านออกเสียง
บทร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ

เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน
และซาบซึ้งในคำประพันธ์ ซึ่งต้องมีจังหวะ
ลีลา ท่วงทำนองในการอ่าน

การอ่านบทร้อยกรอง

อ่านได้ ๒ แบบ คือ

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา
๒. อ่านเป็นทำนองเสนาะ

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา

เป็นการอ่านออกเสียงตามปกติ
เหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะ
วรรคตอน เน้นสัมผัสตามคำประพันธ์

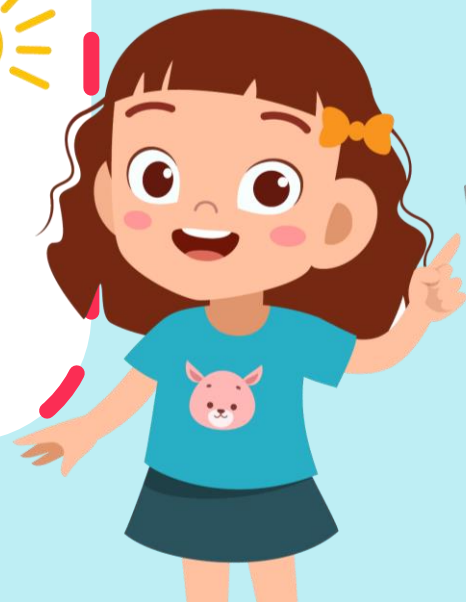

๒. อ่านเป็นทำนองเสนาะ

เป็นการอ่านมีสำเนียง สูง ต่ำ หนัก เบา
สั้น ยาว เป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรี
มีการเอื้อนตามจังหวะ ลีลา และท่วงทำนอง

มารู้จักกลอนเสภา
กันสักนิด

กลอนเสภา

คือ กลอนที่นิยมแต่งเพื่อเล่าเรื่องราวต่าง ๆ
ใช้ขับ เช่น เสภาขุนช้างขุนแผน เวลาขับมีกรับ
เป็นเครื่องมือประกอบจังหวะ

การอ่านกลอนเสภา

- จะใช้วิธีการขั้นตอนที่ต้องการเน้นอารมณ์เป็นพิเศษ
- วิธีการอ่านเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ

การอ่านกลอนเสภา

- ใช้เสียงเอื้อนนำก่อนเริ่มวรรคแรกของบท
เมื่อเริ่มเหตุการณ์
- ใช้กรับเป็นเครื่องประกอบจังหวะ
เพื่อเพิ่มความไพเราะ

การขับเสภา

แม่รักลูก/ลูกก็รู้/อยู่ว่ารัก//
จะกินนอน/นอนว่า/เมตตาเตือน//
แม่วันทอง/ของลูก/จงกลับบ้าน//
จะก้มหน้า/ลาไป/มิได้กลัว//

คนอื่นสัก/หมิ่นแสน/ไม่แมนเหมือน//
จะจากเรือน/ร้างแม่/ไปแต่ตัว//
เขาจะพาล/ว่ารุ่น/แม่ทูนหัว//
แม่อย่ามัว/หมองนัก/จงหักใจ//

พระสุนทรโวหาร (ภู่)

ฝึกอ่านบทร้อยกรอง

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

ตอน กำเนิดพลายงาม

ต่อจากความเดิมตอนที่แล้ว

แล้วสมภารท่านก็หลับระงับเงียบ
ยิ่งเย็นเยียบเยือกใจเมื่อไก่อ่ขัน
เพราะแม่ลูกผูกจิตคิดถึงกัน
เฝ้าไฟฝันเพื่อนแลเห็นแม่มา

ดูเหวว่าร้องซ้องเสียงสำเนียงแจ้ว
ให้แว่วแว่วว่าวันทองร้องเรียกหา
สะดุ้งใจไหววับทั้งหลับตา
ร้องขานขาสุดเสียงแต่เที่ยงคืน

ครันรู้สึกนึกได้ให้ละห้อย

เจ้าพลาายน้อยนั่งนอนถอนสะอื้น

จนเคาะระชังหงั่งเหงั่งเสียงเครงครัน

สมภารตื่นเตือนชี้ต้นสวดมนต์เกน

นางวันทองร้องไห้เมื่อใกล้รุ่ง
น้ำค้างฟุ้งฟ้าแดงเป็นแสงเสน
ด้วยวัดเขาเข้าใจเคยไปเจน
โจงกระเบนมันเหมาะห่มเพลาดำ

แล้วถือไม้ใส่ขนมผ้าห่มหุ้ม
ออกอย่างคุ่มเดินเหย้าก้าวถล่ำ
ลงจากเรือนเขื่อนมาข้างทำน้ำ
แล้วรีบร่ำเดินตรงเข้าดวงตาล

ถึงวัดเขาเข้าตรู่ดูลูกน้อย
เห็นมาคอยนั่งทำน้าสงสาร
จะนั่งหยุดพูดจาจะช้าการ
ลาสมภารพามาป่าสะแก

ฝึกอ่านกลอนเพราะ...

เสนาะโลด

เกณฑ์การประเมินการอ่านทำนองเสนาะ

๑. ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง
๒. ถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น การอ่านคำ การออกเสียงคำควบกล้ำ
๓. น้ำเสียง เช่น ความไพเราะ ความหนักเบาและความชัดเจน
๔. ให้อารมณ์ความรู้สึกที่สอดคล้องกับเนื้อหา
๕. มีบุคลิกภาพ ความสง่างาม และความมั่นใจ

ให้นักเรียนฝึกอ่านบทร้อยกรอง เรื่อง ชุนช้างชุนแผน
ตอน กำเนิดพลาญงาม หน้า ๖๗ - ๗๒ ตั้งแต่
“จะกล่าวถึงพลาญงามทราชมสวาท” จนถึง “เก็บมะยมชุบชิบกระหีบตา”

โดยฝึกอ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
ฝึกอ่านเป็นกลุ่ม และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล

(๒๐ นาที)

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ฝึกอ่านทำนองเสนาะจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม
๒. อ่านทำนองเสนาะหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม โดยเลือกบทที่ตนชอบ ๒ บท
๓. เพื่อนช่วยกันเสนอแนะการอ่านทำนองเสนาะแบบรายกลุ่ม

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมกลุ่ม
๒. ดูแลนักเรียนที่ยังอ่านไม่คล่องให้มาฝึกอ่านกับครู
๓. ร่วมกันเสนอแนะการอ่านบทร้อยกรองของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

สรุปองค์ความรู้

ครู - นักเรียน

มีศิลปะ
ในการเอื้อนเสียง

ศึกษาชั้นทลัษณ์

อ่านถูกต้องตาม
ลักษณะบังคับ

เน้นเสียงคำ
ให้ชัดเจน

หลักการ
อ่านบทร้อยกรอง

อ่านด้วยน้ำเสียง
ที่ตั้งพอเหมาะ

อ่านออกเสียง
ให้ถูกต้อง

การอ่านบทร้อยกรองได้
ถูกต้องตามจังหวะ
ก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

การอ่านที่มีประสิทธิภาพ
ไพเราะน่าฟัง
และเป็นการสืบสาน
ศิลปวัฒนธรรมไทย

การแบ่งจังหวะการอ่านกลอนถูกต้อง
จะช่วยให้เกิดการอ่านที่มีประสิทธิภาพ
ไพเราะน่าฟังและเป็นการสืบสานวรรณคดี
และวรรณกรรมไทยให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะมีคุณค่าอย่างไร

๑. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
๒. ทำให้ตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย
๓. ซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง
๔. เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

หน่วยเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดพลายงาม (อ่านบทร้อยกรอง)

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองเป็นการนำคำคล้องจองมาร้อยเรียงตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดจำนวนคำ วรรคและสัมผัสที่แตกต่างกัน ร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ กาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ร่าย พบในวรรณคดีและวรรณกรรม เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กลอนเสภา เรื่องขุนช้างขุนแผน โคลงโลกนิติ สามัคคีเภทคำฉันท์ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

การอ่านคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ต้องเข้าใจลักษณะของร้อยกรองแต่ละรูปแบบนั้น แบ่งจังหวะการอ่านให้ถูกต้อง ไพเราะ และมีลีลาอารมณ์ตามเรื่องที่อ่าน ทั้งการอ่านแบบธรรมดาและการอ่านแบบทำนองเสนาะ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพนิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค

การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมีดังนี้

กลอนหก วรรคละ ๖ คำ อ่าน ๒/๒/๒ ๐๐/๐๐/๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๗ คำ อ่าน ๒/๒/๓ ๐๐/๐๐/๐๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๘ คำ อ่าน ๓/๒/๓ ๐๐๐/๐๐/๐๐๐

กลอนแปด วรรคละ ๙ คำ อ่าน ๓/๓/๓ ๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ให้นักเรียนกลับไปทบทวน ความรู้เรื่อง การอ่านออกเสียงบท ร้อยกรอง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การแสดงความคิดเห็น

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง การแสดงความคิดเห็น
จากวรรณคดีหรือวรรณกรรม
๒. ใบงาน เรื่อง พฤติกรรมของตัวละคร
๓. หนังสือเรียนวรรณคดีลำนำ ชั้น ป.๖

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖